MONITOR

Na Rok Pańſki 1778.

Nro: XXIX.

Dnia 11. Kwietnia.

Reſzta poprzedzaiącego Monitora.

W Oſmym ſiedmioletniego czaſu okręgu, to ieſt 56. roku, iak w boiu, tak w pokoiu, czyny ich radą y wymową ſłyną. W dziewiątym lat ſiedmiu obbiegu, to ieſt roku 63. ſiły ciała ſłabieią y upadaią, ludzie ſtaią ſię nabożnieyſzemi dla zbliżaiącey ſię śmierci, y tu ieſt ſama ſtarość. Gdy zaś kto ſiedm krzyżykow dopędzi, to

ieſt lat 70. doydzie, w ten czas ſtarcem ſię iuż nazywa, gdyż ciało ciężar ſtarości przyciſka; à tu kres życia doſzły, wielu bydź rozumieią, iako y *Dawid* ſądzi, mowiąc: Dni lat naſzych ſą ſiedmdzieſiąt, [r] ſam ſobie iakoby koniec żywota ſwoiego zapowiedaiąc, gdyż w tym roku wieku ſwoiego umarł. A *Varro* mowi: Jeźliby kto do ſiedmiudzieſiąt lat, za uproſzeniem wyrokow, mogł wiek ſwoy dociągnąć, tedyby nie powinien więcey żądać, y z trudnością by mu u Bogow czas dłużſzy żywota uproſić przyſzło: ludzie bowiem w 84. roku życia, od przytomności umyſłu y od rozumu odpadaią. Słuſznie więc *Philo* mowi, że w onym czaſie, to ieſt dzieſiątek lat oſmy poprzedzaiącym, koniec bywa naylepſzy życia, y zeyścia pora, gdy ieſzcze władza zupełna y używanie wolne ieſt czerſtwych zmyſłow.

Podo-

(r) *Dies annorum noſtrorum ſeptuaginta anni.* Pſalm. 89. v. 10.

Podobne y *Cenzorina* (*s*) tak co do liczby, iak co do ſkutku tych tu lat dopiero wyrażonych, znayduie ſię u tegoż *Ranzowiusza* zdanie, gdzie czytelnikow moich w tey mierze ciekawych odſyłam. Przytacza także *Philo* (*t*) y *Klemens Alexandryiski* (*u*) piękne Greckiego Poëty wierſze o tym lat 70. życia ludzkiego peryodzie, ktorych czworaka łacińſka ieſt werſya, ia tu z nich iedną wybraną, z Polſkim wykładem przywodzę.

I. 7.

Infans ſeptenos poſtquam compleverit annos,
Producti dentes murus ut oris erunt.

II. 14.

Cùmque alios ſeptem Deus huic conceſſerit annos,
Fit pubes, nato ſemine nomen habens.

III. 21.

Eſt iuvenis, cùm ſeptem alios conceſſerit annos,
Et lanugo genas primaque barba tegit.

IV. 28.

His addas ſeptem, virtutis nomine clarus
Eſt vir, & hæc ætas optima robur habet.

V. 35.

(s) *Lib. de* die natali. (t) *in lib. de* opificio mundi. (u) *lib.* 6. Stromaton.

V. 35.

Adijcias alios ſeptem, volet eſſe maritus,
Et memor arcanæ poſteritatis erit.

VI. 42.

His alios iungas ſeptem, prudentia pectus
Ornabit, ſtudium nec levitatis erit.

VII. 49.

Annumeres ſeptem, gravitas erit inclyta linguæ.

VIII. 56.

Septem alios, linguæ congruit ingenium.

IX. 63.

Additur his nonus cùm ſeptenarius, ipſe eſt
Perfectus, vires ſed nimis interimit.

X. 70.

Accedant alii ſeptem, mors dura vocabit
Ad tumulum feſſos decrepitosque ſenes.

Latio donavit SELNECCERUS.

TOZ PO POLSKU.

I. 7.

Dziecie, gdy ſiedm zupełnych lat mieć wieku będzie,
Wyroſłe zęby ſtaną iak mur w ſwoim rzędzie.

II. 14.

Gdy mu drugich pozwoli Bog ſiedm lat, porośnie
Y poczuie naſienie w wieku ſwego wioſnie.

III. 21.

Gdy ſiedm innych dopędzi, ſzpiczak z niego młody,
Siać mu ſię broda będzie y mech na iagody.

IV. 28.

IV. 28.

Do tych przyday ſiedm, młodzian męztwem ſłynąć będzie.
Wiek to naylepſzy, gdyż w nim ſiłę, moc, poſiędzie.

V. 35.

Przyrzuć inne ſiedm, zechce pomyśleć o żenie,
Pomniąc, że też zoſtawić trzeba pokolenie.

VI. 42.

Do tych przyłącz ſiedm innych, à tu go ozdobi
Roſtropność, że lekkiego nic zgoła nie zrobi.

VII. 49.

Przylicz ſiedm, piękną będzie miał powagę w mowie.

VIII. 56.

Siedm innych, z mową w uściech zgodzi rozum w głowie.

IX. 63.

Dziewiąte ſiedm przydaią do tych, doſkonały
Wiek ci to, lecz uſzczerbek ſprawia ſił nie mały.

X. 70.

Niechże przyidą ſiedm inne, śmierć ſię iuż nie pyta,
Lecz w grob pędzi zgrzybiałych ſtarcow nie użyta.

Inſza werſya czyta.

Gdy zaś ſiodmy dopędzi krzyżyk życia *człowiek*,
Swoy kończy, zapłaciwſzy śmiertelności *cło, wiek.*

Tym

Tym czaſem lubo te obſerwacye o Latach Klimakterycznych, z dowodow ſwoich y wielu przykładow, zdaią ſię bydź nieiako pewne; wierzyć iednak onym, mieć ie za niepochybne, y podług ich prawideł o przyſzłych nie pewnych rzeczach z pewnością ſtanowić, nie bardzo ſię godzi ludzkiemu rozumowi, ktory przytomne nawet y pod zmyſły podpadaiące nie zawſze umie zgadywać rzeczy. Zoſtawmy raczey, iak pobożność uczy, przyſzłych wiadomość rzeczy, y onych rozrządzenie, wſzechmocney Naywyżſzego woli, loſami życia naſzego z wyſokà kieruiącey; będąc oraz pewni, że nie tylko te peryodyczne tu wyrażone lata, ale też:

Każdy życiu ludzkiemu bydź Klimakterykiem
Rok może, y w nim ſtać ſię człowiek nieboſzczykiem.
Przeto czyniąc Boſkiemu zadość rozkazowi,
Bądźmy zawſze, nie licząc lat, na śmierć gotowi.